

LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2020

y-tunnus: 0180953-0

LÄHITAPIOLA

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2020	1
LähiTapiola Pohjanmaa vuonna 2020	1
Tilikauden merkittävät tapahtumat	2
Asiakkaat ja asiakasedut	3
Vastuullisuus	3
Toimintaympäristö	3
Vakavaraisuus ja riskienhallinta	4
Hallinto, henkilöstö ja palkitseminen	5
Tilikauden jälkeiset tapahtumat	7
Tulevaisuuden näkymät	7
Ehdotus voiton käyttämisestä	7
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2020	8
Tuloslaskelma, LähiTapiola Pohjanmaa	8
Tase, LähiTapiola Pohjanmaa	9
Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Pohjanmaa	11
Tunnusluvut, LähiTapiola Pohjanmaa	12
Liitetiedot, LähiTapiola Pohjanmaa	12
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	28
Riskienhallinnan liitetiedot	32
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	37
Tilinpäätösmerkintä	38

Hallituksen toimintakertomus 2020

LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Pohjanmaa) kotipaikka on Vaasa ja y-tunnus 0180953-0. LähiTapiola Pohjanmaan toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Pohjanmaa vuonna 2020

- Elämänturvastrategiamme merkitsee asiakkaillemme kokonaisvaltaista ja ennakoivaa palvelua turvallisuuden, talouden ja terveyden alueilla.
- LähiTapiola Pohjanmaassa huomioimme koronapandemiasta (covid-19) alueemme asiakkaille aiheutuneita haittoja muun muassa myöntämällä korotonta maksuaikaa ja tekemällä alueellisia lahjoituksia.
- Koronapandemiasta huolimatta LähiTapiola Pohjanmaan vakavaraisuus ja tuloksellisuus säilyivät hyvinä.
- LähiTapiola Pohjanmaan ensivakuutuksen maksutulo oli 50,9 miljoonaa euroa (v. 2019 48,2 milj. €).
- LähiTapiola-ryhmä on vahinkovakuuttamisessa markkinajohtaja muun muassa liikennevakuuttamisessa ja maatilavakuuttamisessa. Työtapa-turvavakuuttamisessa olemme kasvattaneet markkinaosuuttamme useana vuonna.
- Laajentuva yhteistyö Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj:n (Seligson & Co) kanssa tukee talouden liiketoiminnan kasvustrategiaamme.
- Vuoden 2020 vastuullisuusteemamme ovat ennakoiva elämänturva, henkilöstökokemus ja työyhteisö, data ja tietoturvallisuus, ilmastonmuutoksen vaikutukset sekä vastuulliset toimintatavat.

LähiTapiola Pohjanmaa

Tulostiivistelmä	2020	2020 vert.kelp.	2019	2019 vert.kelp.
Vahinkovakuutus *)				
Vakuutusmaksutulo, milj. eur.	50,9		48,2	
Liiketulos, milj. eur.	6,7	8,1	10,8	11,2
Tilikauden tulos, milj. eur.	4,6	4,6	7,9	7,6
Kokonaistulos, milj. eur.	10,4	11,8	20,0	20,3

*) ensivakuutus

LähiTapiola Pohjanmaa

Avainluvut	2020	2020 vert.kelp.	2019	2019 vert.kelp.
Riskisuhde, %*)	58,1	55,1	58,4	56,7
Toimintakulusuhde, %*)	31,5		30,3	31,0
Yhdistetty kulusuhde, %*)	89,7	86,6	88,8	87,6
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, %	3,1		9,6	
Taseen loppusumma, milj. eu	172,8		163,2	
Vakavaraisuussuhde, %	273,0		268,5	

*) ilman perustekorkokulua

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II).

Tilikauden merkittävät tapahtumat

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen globaalien koronapandemian johdosta. Riskipitoisten omaisuusluokkien arvot laskivat keväällä voimakkaasti pandemian aiheuttaman markkinashokin seurauksena, mutta kääntyivät vahvaan nousuun keskuspankkien ja hallitusten voimallisten elvytystoimenpiteiden ansiosta. Taloudellinen aktiivisuus Suomessa väheni keväällä merkittävästi aiheuttaen vakuutusliiketoiminnassa vahinkomäärien laskua erityisesti henkilö- ja ajoneuvovakuuttamisessa. Reaalimaailman tapahtumat huomioiden LähiTapiola Pohjanmaan tulos oli vuonna 2020 hyvä ja vakavaraisuus säilyi vahvana.

Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2019 lopun lukuja. Vertailukauden luvut ovat suluissa.

Vakuutusmaksutuottoihin ja korvauskuluihin sisältyy kertaluontoisia eriä liittyen vastuuvelan laskuperusteiden ja -laskentatavan muutoksiin. Vuodesta 2020 ja 2019 on olennaisten muutosten osalta kerrottu myös vertailukelpoiset luvut. Muutoksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

LähiTapiola Pohjanmaan vahinkovakuutustoiminnan vakuutustekninen kate oli 3,6 miljoonaa euroa (3,9 milj. €). Vahinkovakuutustoiminnan ensivakuutuksen maksutulo oli 50,9 miljoonaa euroa (48,2 milj. €) ja vertailukelpoisesti kasvua edelliseen vuoteen kertyi 5,8 prosenttia. Kasvu jatkui erityisen vahvana ajoneuvovakuuttamisessa, jossa maksutulo kasvoi vertailukelpoisesti edelliseen vuoteen verrattuna 7,7 prosenttia. Maksutulon kasvun lisäksi LähiTapiola Pohjanmaan markkinaosuus liikennevakuuttamisessa kasvoi toista vuotta peräkkäin ja olemme 39,63 prosentin markkinaosuudella markkinajohtaja vakuutus sopimusten määrällä mitattuna. Myös henkilövakuuttamisessa oli vahvan kasvun vuosi. Siirtoliikkeissä onnistuimme erinomaisesti jo toista vuotta peräkkäin, mikä vaikutti positiivisesti maksutulon kehitykseen. LähiTapiola-ryhmä on myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja 66 prosentin (67 %) markkinaosuudella.

Koronapandemiasta johtunut poikkeuksellisen vähäinen taloudellinen aktiivisuus ja suuressa osassa Suomea vallinnut leuto ja vähäluminen ke-

vätälvi vähensivät vuoden 2020 vahinkojen määrää. LähiTapiola Pohjanmaa maksoi asiakkailleen korvauksia 25,6 miljoonaa euroa (27,4 milj. €). Vuonna 2020 ei sattunut yhtäkään yli 300 tuhannen euron omaisuuden ja toiminnan vahinkoa (3 kpl, bruttokorvausmeno 1,0 milj. €), mutta Ailamyrskyn vahinkoja maksettiin 1,1 miljoonaa euroa. Korvaustoiminnan tehokkuus jatkoi parantumistaan automaatiota ja ohjelmistorobotiikkaa kehittämällä.

Vahinkovakuuttamisen kulut kasvoivat selkeästi edellisvuodesta, mikä johtuu osittain sekä it-järjestelmämuutoksista että tietojärjestelmäkehityksen aiheuttamista kululisäyksistä. Toimintakulut olivat 14,9 miljoonaa euroa (13,9 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen toimintakulusuhde oli 31,5 prosenttia (30,3 %). Vahinkovakuutustoiminnan riskisuhde ilman perustekorkokulua oli 58,1 prosenttia (58,4 %) ja vuoden 2020 vertailukelpoinen riskisuhde 55,1 prosenttia (56,7 %). Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua oli 89,7 prosenttia (88,8) ja vertailukelpoisilla luvuilla 86,6 prosenttia (87,6 %).

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme. Sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme.

LähiTapiola Pohjanmaa

Sijoitustoiminta	2020	2019
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	3,1	9,6
Korkosijoitukset	1,7	5,9
Osakesijoitukset	4,1	14,2
Kiinteistö sijoitukset	4,6	8,6
Muut sijoitukset	0,0	-3,4
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	39,2	38,0
Osakesijoitukset	43,6	45,5
Kiinteistö sijoitukset	17,2	16,5
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	180,0	168,9

Pitkäjänteisellä sijoituspolitiikallamme onnistuimme koronapandemia huomioiden vuoden 2020 sijoitustoiminnassa hyvin. Sijoitustoiminnan nettotuotto oli 1,7 miljoonaa euroa (5,7 milj. €). LähiTapiola Pohjanmaan sijoitustoiminnan viiden vuoden keskimääräinen vuotuinen tuotto oli 4,8 prosenttia (4,6 %).

Asiakkaat ja asiakasedut

Vuoden aikana panostimme erityisesti nykyasiakkaiden aktiiviseen auttamiseen ja asiakaspalvelumallien kehittämiseen.

LähiTapiola Pohjanmaassa toiminnan ylijäämä käytetään omistaja-asiakkaiden hyväksi maksun alennuksina, asiakashyvityksinä ja palvelujen kehittämisenä. Osa tuloksesta käytetään kartuttamaan yhtiön vakavaraisuutta, jolloin varmistetaan asiakkaiden edut tulevaisuudessakin.

Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 25,6 miljoonaa euroa (27,4 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskittämisetuinä 3,9 miljoonaa euroa (3,5 milj. €) ja S-ryhmän bonuksena 1,6 miljoonaa euroa (1,5).

Olemme elämänturvayhtiönä kehittäneet palveluitamme Elämänturvasovelluksen avulla helpokäyttöisemmiksi. LähiTapiolan TerveysHelppi –yhteistyöpalvelumallissa asiakkaamme saavat chatin ja puhelimen kautta terveysneuvontaa ja –hoitoa. Myös henkivakuutusasiakkaidemme asiointia helpottavat jatkuvasti uudistuvat digitalisoidut palvelumme.

Panostamme vahinkoja ennaltaehkäisevään työhön yhteistyökumppaniemme kanssa. Yhteistyöhankkeista ja -kumppaneista on kerrottu laajemmin vastuullisuuden yhteydessä.

Vastuullisuus

LähiTapiola turvaa omistaja-asiakkaidensa elämää ja toimintaa ennakoiden. Vastuullisuutemme perustuu keskinäisyyteen, ja työ konkretisoituu sekä valtakunnallisina että paikallisina tekoina. Tavoitteenamme on asiakkaidemme ja yhteiskunnan turvallisuuden sekä hyvinvoinnin lisääminen.

Ryhmän vastuullisuuden tiekartassa määritellyt vastuullisuuden teemat ohjaavat myös LähiTapiola Pohjanmaan vastuullisuustyötä. Vastuullisuuden teemamme ovat ennakoina elämänturva, henkilöstökokemus ja työyhteisö, data ja tietoturvallisuus, ilmastonmuutoksen vaikutukset sekä vastuulliset toimintatavat. Vuonna 2020 käynnistimme tiekartan toimeenpanon yhtiön vastuullisuustyöpajassa.

Syksyllä allekirjoitimme ryhmänä YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteet: olemme sitoutuneet vastuullisuuden ja kestävän kehityksen edistämiseen kaikessa vakuutustoiminnassa. Sijoitustoiminnassa huomioimme vastuullisen sijoittamisen periaatteet.

LähiTapiola Pohjanmaa teki vuonna 2020 käyttörahastolahjoituksia yhteensä 114 450 euroa.

Tästä lahjoitussummasta kohdistui lapsiin ja mielenterveystyöhön 53 000 euroa, alueen meripelastusseuroille 27 000 euroa ja koronavastaiseen työhön Suomen Punaisen Ristille 20 000 euroa. Käyttörahasistolahjoitusten lisäksi tuimme aktiivisesti oman toimialueen yhdistyksiä, lasten ja nuorten harrastustoimintaa sekä oman alueen pienyrittäjiä hankkimalla ja lahjoittamalla lahjakortteja.

Toimintaympäristö

Vahinkovakuutustoiminta

Suomea ja koko maailmaa kohtasi vuonna 2020 ennalta-arvaamaton globaali pandemia. Suomen talous selviytyi kokonaisuutena koronapandemiavuodesta ennakoitua paremmin, mutta alueelliset ja toimialakohtaiset erot ovat huomattavia.

Kansantalouden ennakoitua parempi vire näkyi myös talousalueemme vahinkovakuutuksen maksutulon kasvuna. Pandemian vaikutus oli kaksisuuntainen. Ensinnä alkuvuodesta korvattiin jonkin verran enemmän pandemiaan liittyviä vahinkoja ja edellytykset maksutulon kasvulle heikkenivät merkittävästi. Toisaalta vuoden toisella neljänneksellä voimakkaasti vähentyneen toimeliaisuuden vaikutukset näkyivät tuolloin korvaushakemusten merkittävänä pudotuksena. Loppuvuodesta määrät normalisoituivat, mutta kokonaisuutena vahinkojen määrä jäi vuonna 2020 normaalia vähäisemmäksi. Eniten pandemia vaikutti yritysasiakkaiden toimintaan.

Koronapandemia toi muutoksia myös asiakaskäyttäytymiseen. Asiakkaat kohdattiin aikaisempaa useammin verkossa, mutta loppuvuoden aikana kasvokkain tapahtuvaa asiointia pystyttiin avaamaan turvamääräykset huomioiden. Monipaikkaiseen työhön sopeuduttiin hyvin ja nopeasti.

Sijoitustoiminnan tuotot putosivat voimakkaasti alkuvuodesta, mutta elpyivät nopeasti loppuvuoden aikana.

Sijoitustoiminta

Vuosi 2020 käynnistyi toiveikkaissa tunnelmissa. Kasvu oli vauhdittumassa, pörssit nousussa ja tunnelmat olivat yleisesti korkealla. Helmikuussa iski kuitenkin globaali koronapandemia, jonka seurauksena taloudet ajautuivat nopeasti taantumaan ja rahoitusmarkkinat kaaokseen. Ilman keskuspankkien voimakasta ja määrätietoista väliintuloa tilanne olisi voinut muodostua todella pahaksi.

Keskuspankit onnistuivat vakauttamaan rahoitusmarkkinat mittavilla likviditeettioperaatioillaan.

Rahoitusjärjestelmän vakaudesta huolehtiminen on keskuspankkien tärkeimpiä tehtäviä ja siinä keskuspankkiiritt onnistuivat tällä kertaa erinomaisesti. Edellisten kriisien opit on viety onnistuneesti käytäntöön.

Rahapolitiikan kevennysten myötä myös hallitukset lanseerasivat erilaisia tuki- ja elvytyspaketteja, joilla pyrittiin torjumaan konkurssseja ja massatyöttömyyttä. Yhdessä nämä mittavat talouspolitiikan tukitoimet palauttivat luottamuksen, jonka seurauksena rahoitusmarkkinoilla hinnat kääntyivät huhtikuussa voimakkaaseen nousuun. Kokonaisuutena vuodesta 2020 muodostui sijoittajille lopulta kohtalaisen hyvä vuosi.

Myös Suomen talous ajautui keväällä 2020 taantumaan muiden talouksien mukana, mutta toistaiseksi talouden supistuminen on ollut selvästi euroaluetta ja Yhdysvaltoja vähäisempää. Suomen talouden odotetaan supistuvan vuonna 2020 keskimäärin kolme prosenttia, mikä on selvästi vähemmän kuin vielä keväällä ja kesällä odotettiin.

Vakavaraisuus ja riskienhallinta

Vakavaraisuuden hallinta

LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden valvonta perustuu EU-tason Solvenssi II -sääntöön. LähiTapiola-ryhmä ja sen vakuutusyhtiöt laskevat vakavaraisuuden käyttämällä standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Vakavaraisuuden hallinta on osa riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa veloitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä solmitusta yhteisvastuusopimuksesta ja LähiTapiola Pohjanmaan ja ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta on kerrottu tarkemmin LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimintakertomuksessa sekä vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2020 koskeva kertomus julkaistaan 8.4.2021 mennessä.

Vakavaraisuusasema

LähiTapiola Pohjanmaan vakavaraisuussuhde (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 273,0 prosenttia (268,5 %). Siten yhtiön vakavaraisuusasemaa voi pitää vahvana.

Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vahinkovakuutustoiminnan vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutustuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussojiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutuslalla samanaikainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: mm. digitalisaatio, toimialaliikumukset, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Koronapandemian takia LähiTapiola-ryhmässä organisoitiin poikkeustilan hallintaan keskittyvä erityistilanneryhmä. Erityistilanneryhmän tehtävänä oli muodostaa tilannekuva poikkeustilanteen riskeistä ja vaikutuksista LähiTapiolalle sekä päättää tarvittavista toiminnallisista ohjeistuksista ja viestinnällisistä linjauksista. Erityistilanneryhmän toiminnan avulla tehostettiin riskien ja vaikutusten arviointia sekä poikkeustilanteen johtamista. Koronapandemian aiheuttamissa riskeissä korostuivat mahdolliset vaikutukset henkilöstön ja asiakkaiden terveyteen, operatiivisen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen ja vakavaraisuus- ja likviditeettitilanteeseen.

LähiTapiola Pohjanmaan ja ryhmän riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa ja vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

Hallinto, henkilöstö ja palkitseminen

LähiTapiola Pohjanmaa kuuluu LähiTapiola-ryhmään, jonka ylin emoyritys on LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LähiTapiola Vahinkoyhtiö, y-tunnus 0211034-2). LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös on nähtävillä osoitteessa www.lahitapiola.fi / Tietoa LähiTapiolasta / Talous.

Yhtiökokous

LähiTapiola Pohjanmaan yhtiökokous pidettiin 8.6.2020. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2019, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

Hallintoneuvosto

Yhtiökokous valitsi hallintoneuvoston erovuorossa olevista jatkamaan seuraavat jäsenet: Tuija Biskop, Mats Brandt, Krister Hästbacka, Sören Kock ja Andreas Rönnqvist.

Uusiksi jäseniksi hallintoneuvostoon valittiin Tuomas Saikkonen, Ulla Åstrand ja Frida Nyqvist.

LähiTapiola Pohjanmaan hallintoneuvosto piti järjestäytymiskokouksensa 8.6.2020. Kokouksessa valittiin hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin Annika Tidström ja varapuheenjohtajiksi Atte Hietalahti ja Nina Nyman.

Hallintoneuvoston jäseniä ovat:

- Annika Tidström, Vaasa, puheenjohtaja
- Atte Hietalahti, Laihia, varapuheenjohtaja
- Nina Nyman, Pietarsaari, varapuheenjohtaja
- Marko Anttila, Vaasa
- Tuija Biskop, Kokkola
- Kimmo Bodbacka, Kruunupyö
- Mats Brandt, Kokkola
- Göran Engman, Lapväärtti
- Ulf Eriksson, Uusikaarlepyy

- Linn Heinola, Kokkola
- Krister Hästbacka, Vöyri
- Elina Ihamäki-Närkki, Kauhava
- Börje Ivars, Närpiö
- Vuokko Kalliokoski, Kokkola
- Rolf Kantola, Vaasa
- Sören Kock, Mustasaari
- Tuomas Koskinen, Vaasa
- Anna-Lena Kronqvist, Korsnäs
- Maria Nygårds, Närpiö
- Frida Nyqvist, Vaasa
- Sari Rinta-Jaskari, Vaasa
- Ira Råholm, Maalahti
- Andreas Rönnqvist, Pietarsaari
- Tuomas Saikkonen, Vaasa
- Hans-Erik Sten, Pedersöre
- Raul Sundström, Pietarsaari
- Marko Valli, Vaasa
- Jan-Erik Åkersten, Korsnäs
- Ulla Åstrand, Vaasa
- Frida Öhman, Uusikaarlepyy

Hallintoneuvosto kokoontui kolme kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 76 prosenttia jäsenistä. Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen.

Nimitystoimikunnan muodostavat hallintoneuvoston puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja hallintoneuvoston keskuudestaan valitsevat kaksi puheenjohtajiston ulkopuolista jäsentä. Toimikunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvoston puheenjohtaja. Jäsenten toimikausi on vuoden mittainen ja kestää kunkin vuoden yhtiökokouksen jälkeisestä hallintoneuvoston järjestäytymiskokouksesta seuraavan vuoden järjestäytymiskokoukseen saakka edellyttäen, että jäsen on edelleen myös hallintoneuvoston jäsen.

Nimitystoimikunnan puheenjohtajana vuonna 2020 toimi hallintoneuvoston puheenjohtaja Annika Tidström sekä jäseninä hallintoneuvoston varapuheenjohtajat Atte Hietalahti ja Nina Nyman sekä jäsenet Elina Ihamäki-Närkki ja Jan-Erik Åkersten.

Nimitystoimikunta kokoontui neljä kertaa ja kokouksiin osallistui 95 prosenttia jäsenistä.

Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

LähiTapiola Pohjanmaan hallitukseen kuuluu kahdeksan jäsentä. Hallintoneuvosto nimittää hallituksen jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksen jäsenistä on vuosittain erovuorossa kolmannes.

Hallituksen jäsenet olivat:

- Sami Kulla, Vaasa, puheenjohtaja
- Jussi Palmroth, Vaasa, varapuheenjohtaja
- Åsa Hjort, Mustasaari
- Ari Monni, Vaasa
- Marketta Koivusalo, Vaasa
- Ann-Mari Pihlajamäki, Kokkola
- Dag Sandås, Vaasa
- Marina Kinnunen, Vaasa

Hallitus kokoontui 13 kertaa. Varsinaisiin kokouksiin osallistui keskimäärin 98 prosenttia jäsenistä. Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

Johtoryhmä

LähiTapiola Pohjanmaan johtoryhmä vastaa toimitusjohtajan johdolla yhtiön ohjaamisesta sekä strategisten ja taloudellisten suunnitelmien laadinnasta.

LähiTapiola Pohjanmaan johtoryhmään kuuluu viisi jäsentä. Johtoryhmän jäsenet olivat:

- Pasi Haarala, puheenjohtaja
- Tapio Mäkelä
- Åsa Kronlund
- Johan Back
- Heidi Äijö

Johtoryhmä kokoontui keskimäärin kaksi kertaa kuukaudessa.

Toimitusjohtaja

LähiTapiola Pohjanmaan toimitusjohtajana toimii Pasi Haarala ja toimitusjohtajan sijaisena Tapio Mäkelä.

Toimitusjohtajalle maksetut palkat ja luontoisedut olivat yhteensä 281 339,41 euroa (vuonna 2019 260 040,63 euroa), johon sisältyy tulospalkkio

62 970,12 euroa (41 512,52 euroa). Johdon tulospalkkio perustuu vuositavoitteiden toteutumiseen.

Toimitusjohtajan eläkeikä on lainsäädännön mukainen. Toimisuhteen ennen aikaisesta päättymisestä on sovittu maksettavaksi 6 kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus.

Lähipiiri

LähiTapiola Pohjanmaan lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Pohjanmaan tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Petter Westerback, KHT.

Valvova viranomainen

LähiTapiola Pohjanmaa on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

Henkilöstö

Henkilöstön lukumäärä tilikaudella oli keskimääräinen 91 (89) henkilöä.

Palkitseminen

Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on kannustaa hyvään suoritukseen sekä motivoida ja sitouttaa henkilöitä. Palkitseminen perustuu strategiaan ja sen pohjalta asetettuihin tavoitteisiin. Palkitsemisen perusteena on henkilön hyvä työsuoritus suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Palkkiojärjestelmä on osa kokonaispalkkausta ja se perustuu vuosipalkkioihin, vaikka jotkin palkkiotavoitteista voivat olla vuotta pidempää aikajaksoa mittaavia. Palkitsemisjärjestelmä koskee johtoa ja koko henkilöstöä.

Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena eikä merkittäviä erityisiä tapahtumia tai poikkeamia ole tilikauden jälkeen tapahtunut.

Tulevaisuuden näkymät

Vahinkovakuutustoiminta

Vahinkovakuutuksen kotimainen toimintaympäristö näyttää viime vuotta vakaammalta. Koronakotteen myötä talouden laskusuhdanteen odotetaan päättyvän viimeistään loppuvuodesta 2021.

Taloudellisen toimeliaisuuden kasvu lisää kuitenkin vahinkojen määrää heikentäen vahinkovakuutuksen kannattavuutta. Vahinkovakuutuksen hintakilpailun ennakoidaan kiristyvän.

Terveys- ja hyvinvointipalvelujen markkina kasvaa edelleen. Kehitystä tukee osaltaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistaminen, joka lopulta toteutunee vuonna 2023.

Vahinkovakuutuksessa asiakas kohdataan koronavuoden jälkeen yhä useammin verkossa. Asiakaiden odotuksiin on pystyttävä vastaamaan entistä helppokäyttöisimmillä ja nopeilla verkkopalveilla. Digitaalisen asiointin merkitys on aiempaa suurempi.

Sijoitusmarkkinat ovat alttiita voimakkailla heilahteluille. Koronakotteen laajan käyttöönoton viivästyminen, käyttörajoitukset tai ennakoimattomat poliittiset kriisit voivat heijastua hyvinkin voimakkaasti sijoitusmarkkinoihin.

Vahinkovakuutuksen kilpailun ennakoidaan kiristyvän. Alueiden toimiala- ja väestörakenteesta riippuen toimintaympäristön erot alueiden välillä voivat olla merkittäviä.

Sijoitustoiminta

Maailmantalouden kasvun odotetaan vauhdittuvan uudelleen vuonna 2021. Hallitusten ja keskuspankkien mittavat tukitoimet ovat vahvistaneet yleistä luottamusta ja OECD:n ennakoivien suhdanneosoitusten mukaan kansainvälisen talouden laaja-alainen elpyminen on käynnissä. Lisäksi positiiviset rokotteen tukevat niihin liittyvästä epävarmuudesta huolimatta positiivisempaa tulevaisuuden näkymää ensimmäistä kertaa koronapandemian aikana. Tehokas ja turvallinen rokote voisi parhaimmillaan johtaa siihen, että taloudessa palattaisiin asteittain kohti uutta normaalia vuoden 2021 jälkimmäisellä puoliskolla.

Kotimaiset tutkimus- ja ennustelaitokset arvioivat Suomen talouden kasvavan vuonna 2021 keskimäärin kolme prosenttia. Toipuminen näyttää olevan keskeisiä kilpailijamaita hitaampaa. Paluu koronapandemiaa edeltävälle tasolle vienee kuitenkin vuosia.

Kotimaan talouspolitiikan painopiste on ollut akuutin kriisin aikana erilaisissa tukitoimissa ja julkisten menojen kasvattamisessa. Akuutin kriisin jälkeen on aika uudistaa talouden rakenteita ja tasapainottaa julkinen talous. Nämä päätökset tulevat todennäköisesti olemaan vaikeampia kuin akuutin vaiheen tuki- ja elvytyspäätökset. Suomen talouden kasvupotentiaalin vahvistaminen edellyttää kuitenkin uskottavaa näkymää tulevaisuuteen, jossa yrityksillä on riittävät kannustimet investoida ja luoda uusia työpaikkoja Suomeen.

Suhdannenäkymään liittyy edelleen monia riskejä. Rokotteen viivästyminen tai koronapandemian toisen aallon mukanaan tuomat uudet talouden rajoitustoimet voivat sysätä taloudet uuteen taantumaa. Yhdysvaltain uuden hallinnon talouspolitiikan linja voi tuoda negatiivisia yllätyksiä. Myös mahdollinen sopimukseton ero Euroopan Unionista voi tuoda alasuuntaisia riskejä euroalueen ja Britannian talouksien elpymiseen. Lisäksi mahdolliset rahoitusmarkkinahäiriöt voivat häiritä elpymistä.

Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen esitys

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Pohjanmaan yhtiökokoukselle, että vuoden 2020 tilikauden voitto 4 598 817,25 euroa siirretään varmuusrahastoon, josta maksetaan takuupääoman korkona 292 684,50 euroa ja käyttörahastoon siirretään 150 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	55 270 732,68
Pohjarahasto	5 177 805,35
Takuupääoma	9 441 435,44
Varmuusrahasto	39 602 808,73
Käyttörahasto	1 048 683,16

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2020

Tuloslaskelma, LähiTapiola Pohjanmaa

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	1.1.2020	-	31.12.2020	1.1.2019	-	31.12.2019
Vakuutusmaksutuotot						
Vakuutusmaksutulo	1	50 924 626,89		48 155 315,50		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-2 451 725,24</u>	<u>48 472 901,65</u>	<u>-2 119 656,12</u>		<u>46 035 659,38</u>
Vakuutusmaksuvastuun muutos						
Kokonaismuutos		<u>-1 168 682,00</u>	<u>-1 168 682,00</u>	<u>-90 009,00</u>		<u>-90 009,00</u>
Jälleenvakuuttajien osuus						
Kokonaismuutos		<u>1 879,00</u>	<u>1 879,00</u>	<u>26 100,00</u>		<u>26 100,00</u>
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä			<u>-1 166 803,00</u>			<u>-63 909,00</u>
Vakuutusmaksutuotot yhteensä			<u>47 306 098,65</u>			<u>45 971 750,38</u>
Korvauskulut						
Maksetut korvaukset		-28 981 732,31		-30 465 705,27		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>911 439,49</u>	<u>-28 070 292,82</u>	<u>1 031 933,43</u>		<u>-29 433 771,84</u>
Korvausvastuun muutos						
Kokonaismuutos		<u>-6 448 247,00</u>	<u>-6 448 247,00</u>	<u>-925 572,00</u>		<u>-925 572,00</u>
Jälleenvakuuttajien osuus						
Kokonaismuutos		<u>3 265 024,69</u>	<u>3 265 024,69</u>	<u>-21 458,58</u>		<u>-21 458,58</u>
Korvausvastuun muutos yhteensä			<u>-3 183 222,31</u>			<u>-947 030,58</u>
Korvauskulut yhteensä			<u>-31 253 515,13</u>			<u>-30 380 802,42</u>
Liikekulut	3		-11 561 478,08			-10 871 265,86
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta			4 491 105,44			4 719 682,10
Tasoitusmäärän muutos						
Kokonaismuutos		<u>-905 341,00</u>	<u>-905 341,00</u>	<u>-841 410,00</u>		<u>-841 410,00</u>
Vakuutustekninen kate	2		3 585 764,44			3 878 272,10
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA						
Vakuutustekninen kate			3 585 764,44			3 878 272,10
Sijoitustoiminnan tuotot	4	3 335 829,65		6 802 084,76		
Sijoitustoiminnan kulut	4	-1 617 700,22		-1 064 045,00		
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	4	<u>0,00</u>	<u>1 718 129,43</u>	<u>0,00</u>		<u>5 738 039,76</u>
Muut tuotot	4					
Muut			1 377 724,91			1 406 767,89
Muut kulut	4					
Muut			-936 650,52			-1 025 829,87
Voitto varsinaisesta toiminnasta			5 744 968,26			9 997 249,88
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja			5 744 968,26			9 997 249,88
Tuloverot						
Tilikauden vero		-1 123 197,26		-1 865 439,93		
Aikaisempien tilikausien verot		-22 953,75		-236 608,38		
Laskennallisen veroveljan muutos		<u>0,00</u>	<u>-1 146 151,01</u>	<u>0,00</u>		<u>-2 102 048,31</u>
Tilikauden voitto			<u>4 598 817,25</u>			<u>7 895 201,57</u>

Tase, LähiTapiola Pohjanmaa

VASTAAVAA		31.12.2020	31.12.2019
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	9	4 675 854,83	2 881 252,13
Sijoitukset			
Kiinteistösijoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		2 937 116,95	3 070 355,27
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		1 719,94	3 021,70
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjäryhmittä		0,00	0,00
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrittäjäryhmittä	7		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		45 422 554,47	47 751 850,94
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrittäjäryhmittä		1 736 210,52	1 716 851,67
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrittäjäryhmittä		200 000,00	200 000,00
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	7	101 424 434,27	94 361 247,24
Rahoitusmarkkinavälineet		600 630,77	1 104 119,86
Muut sijoitukset		0,00	0,00
Jälleenvakuutuslletesaamiset		0,00	0,00
		152 322 666,92	148 207 446,68
Saamiset	13		
Ensivakuutusllettoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		8 222 867,63	7 978 473,79
Vakuutuslletustajilta		0,00	0,00
Jälleenvakuutusllettoiminnasta		847 712,70	456 490,43
Muut saamiset		298 447,89	546 806,32
		9 369 028,22	8 981 770,54
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	9	106 072,93	141 430,58
Muut aineelliset hyödykkeet		51 025,00	42 440,00
Ennakkomaksut		0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset		5 916 202,64	2 625 179,52
Muu omaisuus		16 234,93	16 234,93
		6 089 535,50	2 825 285,03
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		19 692,54	29 386,93
Muut siirtosaamiset		313 359,90	294 666,19
		333 052,44	324 053,12
Vastaavaa yhteensä		<u>172 790 137,91</u>	<u>163 219 807,50</u>

VASTATTAVAA		31.12.2020	31.12.2019
Oma pääoma	10		
Pohjarahasto		5 177 805,35	5 177 805,35
Takuupääoma		9 441 435,44	9 441 435,44
Muut rahastot		36 345 359,14	29 467 208,80
Tilikauden voitto/tappio		<u>4 598 817,25</u>	<u>7 895 201,57</u>
		55 563 417,18	51 981 651,16
Vakuutustekninen vastuuvélka			
Vakuutusmaksuvastuu		20 141 075,00	18 972 393,00
Jálleenvakuuttajien osuus		<u>-27 979,00</u>	<u>-26 100,00</u>
Korvausvastuu		56 198 954,00	49 750 707,00
Jálleenvakuuttajien osuus		<u>-5 481 037,47</u>	<u>-2 216 012,78</u>
Tasoiusmäärä		41 517 891,00	40 612 550,00
		112 348 903,53	107 093 537,22
Velat	13		
Ensivakuutustoiminnasta		1 004 580,69	754 928,66
Jálleenvakuutustoiminnasta		4 704,58	11 491,95
Muut velat		<u>2 382 705,44</u>	<u>1 982 911,01</u>
		3 391 990,71	2 749 331,62
Siirtovelat	13	<u>1 485 826,49</u>	<u>1 395 287,50</u>
Vastattavaa yhteensä		<u>172 790 137,91</u>	<u>163 219 807,50</u>

Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Pohjanmaa

	31.12.2020	31.12.2019
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	5 744 968,26	9 997 249,88
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	5 255 366,31	1 852 349,58
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	950 280,23	- 718 582,73
Realisoitumattomat kurssivoitot/- tappiot		
Suunnitelman mukaiset poistot	652 520,04	296 314,46
Muut oikaisut	-451 286,95	-768 043,70
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	12 151 847,89	10 659 287,49
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-396 257,00	214 283,22
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	733 198,08	-168 534,11
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	12 488 788,97	10 705 036,60
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista		
Maksetut välittömät verot	-1 146 151,01	-2 102 048,31
Liiketoiminnan rahavirta	11 342 637,96	8 602 988,29
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-5 068 127,24	-10 793 258,81
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	451 286,95	768 043,70
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-2 417 723,32	-1 290 778,00
Investointien rahavirta	-7 034 563,61	-11 315 993,11
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-1 017 051,23	-55 364,13
Rahoituksen rahavirta	-1 017 051,23	-55 364,13
Rahavarojen muutos	<u>3 291 023,12</u>	<u>-2 768 368,95</u>
Rahavarat tilikauden alussa	2 625 179,52	5 393 548,47
Rahavarat tilikauden lopussa	5 916 202,64	2 625 179,52

Tunnusluvut, LähiTapiola Pohjanmaa

	milj. eur				
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2020	2019	2018	2017	2016
Liiketulos	6,7	10,8	8,1	10,8	5,5
Kokonaistulos	10,4	20,0	3,5	14,8	7,8
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	3,1	9,6	0,1	5,6	5,6
Kokonaispääoman tuotto, %	5,7	11,9	2,5	12,4	9,9
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	91	89	86	88	92
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	91	89	86	88	92
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	50,9	48,2	46,4	39,6	34,5
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua, %	65,2	65,1	67,7	53,8	66,1
Vahinkosuhde, %	66,1	66,1	68,7	54,3	66,1
Liikekulusuhde, %	24,4	23,6	24,1	25,4	26,4
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	89,7	88,8	91,8	79,1	92,4
Yhdistetty kulusuhde, %	90,5	89,7	92,7	79,7	92,4

Liitetiedot, LähiTapiola Pohjanmaa

Tuloslaskelman liitteet, Pohjanmaa

1. Vakuutusmaksutulo

	2020	2019
Ensivakuutus		
Kotimaasta	50 924 626,89	48 155 315,50
Ensivakuutus yhteensä	50 924 626,89	48 155 315,50
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	<u>50 924 626,89</u>	<u>48 155 315,50</u>

1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

	2020	2019
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	104 828,28	84 570,49
Jakojärjestelmämaksut	1 532 369,65	1 448 811,47
Vakuutusmaksuvero	10 815 679,36	10 027 823,32
Palosuojelumaksu	191 925,16	180 813,78
Liikenneturvallisuusmaksu	106 216,93	102 221,25
Yhteensä	<u>12 751 019,38</u>	<u>11 844 240,31</u>

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleen- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2020	7 746 363,41	7 610 759,41	-3 258 489,30	-1 762 112,94	-15 256,68	2 574 900,49
	2019	7 272 418,51	7 142 022,51	-3 281 891,36	-1 593 998,85	-14 938,14	2 251 194,16
	2018	6 748 080,29	6 529 481,29	-3 146 224,84	-1 431 082,00	-15 069,35	1 937 105,10
Moottorijoneuvon vastuu	2020	10 570 420,06	10 374 153,06	-10 472 890,09	-2 539 060,62	958 232,58	-1 679 565,07
	2019	10 198 621,65	10 351 400,65	-6 835 191,10	-2 439 520,77	-341 258,35	735 430,43
	2018	10 057 417,90	10 161 017,90	-8 834 630,49	-2 436 000,35	422 445,76	-687 167,18
Maa-ajoneuvot	2020	11 508 967,92	11 131 314,92	-7 613 115,76	-2 633 055,83	-47 385,00	837 758,33
	2019	10 683 998,90	10 609 261,90	-7 259 291,20	-2 414 980,70	-29 787,90	905 202,10
	2018	10 035 069,04	9 930 460,04	-6 734 542,41	-2 381 503,65	-30 146,04	784 267,94
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2020	896 058,49	870 907,49	-556 262,83	-221 305,16	-526,85	92 812,65
	2019	846 950,62	847 046,62	-510 491,18	-208 591,87	-536,15	127 427,42
	2018	822 234,26	816 519,26	-436 608,31	-199 457,79	-536,63	179 916,53
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2020	17 303 714,95	16 932 426,95	-12 617 853,58	-4 054 882,25	1 220 732,54	1 480 423,66
	2019	16 460 108,07	16 438 695,07	-12 056 960,36	-3 839 428,76	-470 684,11	71 621,84
	2018	16 097 262,39	16 035 656,39	-13 085 411,37	-3 812 585,80	855 934,09	-6 406,69
Vastuu	2020	1 279 304,72	1 254 602,72	-495 304,29	-303 402,19	-15 123,99	440 772,25
	2019	1 187 631,08	1 180 563,08	-673 406,39	-293 367,04	-12 573,77	201 215,88
	2018	1 175 848,41	1 174 606,41	-568 276,04	-277 933,03	-13 124,38	315 272,96
Oikeusturva	2020	1 110 022,90	1 084 006,90	-247 757,78	-261 758,86	0,00	574 490,26
	2019	1 036 490,85	1 024 905,85	-393 929,33	-246 517,69	0,00	384 458,83
	2018	1 006 989,27	1 000 083,27	-366 890,99	-237 605,30	0,00	395 586,98
Muut	2020	509 774,44	497 773,44	-168 305,68	-122 550,72	-37 404,17	169 512,87
	2019	469 095,82	471 410,82	-380 116,35	-118 239,25	70 076,11	43 131,33
	2018	478 781,11	480 642,11	-116 976,04	-123 162,45	-27 132,77	213 370,85
Ensivakuutus yhteensä	2020	50 924 626,89	49 755 944,89	-35 429 979,31	-11 898 128,57	2 063 268,43	4 491 105,44
	2019	48 155 315,50	48 065 306,50	-31 391 277,27	-11 154 644,93	-799 702,31	4 719 681,99
	2018	46 421 682,67	46 128 466,67	-33 289 560,49	-10 899 330,37	1 192 370,68	3 131 946,49
Yhteensä	2020	50 924 626,89	49 755 944,89	-35 429 979,31	-11 898 128,57	2 063 268,43	4 491 105,44
	2019	48 155 315,50	48 065 306,50	-31 391 277,27	-11 154 644,93	-799 702,31	4 719 681,99
	2018	46 421 682,67	46 128 466,67	-33 289 560,49	-10 899 330,37	1 274 628,64	3 214 204,45
Tasoituspäättämisen muutos	2020						-905 341,00
	2019						-841 410,00
	2018						0,00
Vakuustekninen kate	2020						3 585 764,44
	2019						3 878 271,99
	2018						3 214 204,45

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2020	2019
Maksetut korvaukset	3 346 705,11	3 066 008,64
Liikekulut	11 561 478,08	10 871 265,86
Sijoitustoiminnan hoitokulut	276 151,71	283 416,51
Muut kulut	921 744,46	1 008 186,49
Yhteensä	<u>16 106 079,36</u>	<u>15 228 877,50</u>

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2020	2019
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	937 395,16	845 878,53
Muut vakuutusten hankintamenot	<u>4 800 523,20</u>	<u>4 347 049,75</u>
	5 737 918,36	5 192 928,28
Vakuutusten hoitokulut	3 926 682,67	3 492 281,46
Hallintokulut	2 233 527,54	2 469 435,19
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	<u>-336 650,49</u>	<u>-283 379,07</u>
Yhteensä	<u>11 561 478,08</u>	<u>10 871 265,86</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut	2020	2019
Palkat ja palkkiot	5 098 122,25	4 685 956,31
Eläkekulut	852 426,17	883 748,92
Muut henkilösivukulut	144 634,73	133 463,63
Yhteensä	<u>6 095 183,15</u>	<u>5 703 168,86</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	369 022,76	359 708,69
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan/toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	133 098,00	137 600,00
Eläkesitoumukset	Yhtiöön toimitushteessa olevien hallituksen jäsenten ja varajäsenten eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	56 200,00	49 100,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	91	89
------------	----	----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltynä toimeksiantoryhmittäin

	2020	2019
Tilintarkastus	7 564,00	11 945,56
Muut palvelut	3 254,28	0,00
Yhteensä	<u>10 818,28</u>	<u>11 945,56</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2020	2019
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	1 266 830,38	1 279 077,77
Yhteensä	1 266 830,38	1 279 077,77
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin		
Korkotuotot	-22 041,26	-12 688,36
Yhteensä	-22 041,26	-12 688,36
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Korkotuotot	30,61	50,24
Yhteensä	30,61	50,24
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Muut tuotot	183 506,12	212 097,52
Yhteensä	183 506,12	212 097,52
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	800 636,68	2 713 206,74
Korkotuotot	61 230,88	155 716,09
Muut tuotot	417 351,89	379 439,60
Yhteensä	1 279 219,45	3 248 362,43
Yhteensä	2 707 545,30	4 726 899,60
Arvon alentumisten palautukset	29 512,97	1 230 579,47
Myyntivoitot	598 771,38	844 605,69
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	3 335 829,65	6 802 084,76
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Muut yritykset	-250 586,41	-247 582,68
Yhteensä	-250 586,41	-247 582,68
Kulut muista sijoituksista	-207 716,97	-215 315,03
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Muut yritykset	-29 492,44	-9 909,80
Yhteensä	-29 492,44	-9 909,80
Yhteensä	-487 795,82	-472 807,51
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-979 793,20	-511 996,74
Rakennusten suunnitelmapoistot	-2 626,77	-2 678,76
Yhteensä	-982 419,97	-514 675,50
Myyntitappiot	-147 484,43	-76 561,99
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-1 617 700,22	-1 064 045,00
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonalentumisia ja niiden oikaisua	1 718 129,43	5 738 039,76
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	1 718 129,43	5 738 039,76

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2020	2019
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	1 324 774,15	1 374 622,92
Muut tuotot	52 950,76	32 144,97
Yhteensä	1 377 724,91	1 406 767,89
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-921 744,46	-1 008 186,49
Muut kulut	-14 906,06	-17 643,38
Yhteensä	-936 650,52	-1 025 829,87

Taseen liitteet, Pohjanmaa

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	Jäljellä oleva hankintameno	2020 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	98 035,43	98 035,43	126 404,49
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	220 422,60	220 422,60	253 702,66
Muut kiinteistöosakkeet	2 618 658,92	2 618 658,92	3 018 362,54
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	1 719,94	1 719,94	1 719,94
	2 938 836,89	2 938 836,89	3 400 189,63
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	45 422 554,47	45 422 554,47	47 322 418,23
	45 422 554,47	45 422 554,47	47 322 418,23
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	1 736 210,52	1 736 210,52	1 736 210,52
Rahoitusmarkkinavälineet	200 000,00	200 000,00	200 000,00
	1 936 210,52	1 936 210,52	1 936 210,52
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	101 424 434,27	101 424 434,27	120 813 947,46
Rahoitusmarkkinavälineet	600 630,77	600 630,77	529 416,08
	102 025 065,04	102 025 065,04	121 343 363,54
	152 322 666,92	152 322 666,92	174 002 181,92
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)			
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			-1 066,23
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			174 002 181,92

Sijoitukset	2019		Käypä arvo
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	107 992,05	107 992,05	134 722,05
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	220 422,60	220 422,60	217 400,90
Muut kiinteistöosakkeet	2 741 940,62	2 741 940,62	2 717 181,69
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	3 021,70	3 021,70	3 021,70
	3 073 376,97	3 073 376,97	3 072 326,34
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	47 751 850,94	47 751 850,94	49 492 690,67
	47 751 850,94	47 751 850,94	49 492 690,67
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	1 716 851,67	1 716 851,67	1 716 851,67
Rahoitusmarkkinavälineet	200 000,00	200 000,00	200 000,00
	1 916 851,67	1 916 851,67	1 916 851,67
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	94 361 247,24	94 361 247,24	110 587 976,11
Rahoitusmarkkinavälineet	1 104 119,86	1 104 119,86	1 108 146,76
	95 465 367,10	95 465 367,10	111 696 122,87
	<u>148 207 446,68</u>	<u>148 207 446,68</u>	<u>166 177 991,55</u>

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)

jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta

-2 986,79

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

17 970 544,87

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:	2020	
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	3 164 971,94	3 021,70
Vähennykset	-111 507,88	-1 301,76
Hankintameno 31.12.	3 053 464,06	1 719,94
Kertyneet poistot 1.1.	-15 846,93	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 334,28	
Tilikauden poistot	<u>-2 626,77</u>	
Kertyneet poistot 31.12.	-17 139,42	
Arvon alentumiset 1.1.	-78 769,74	
Tilikauden arvonalentumiset	-20 437,95	
Arvon alentumiset 31.12.	-99 207,69	
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>2 937 116,95</u>	<u>1 719,94</u>
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:		
Jäljellä oleva hankintameno	2 092 542,32	
Kirjanpitoarvo	2 092 542,32	
Käypä arvo	2 114 100,09	

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2020	2019
Hankintameno 1.1.	48 193 642,80	36 329 115,60
Lisäykset	7 625 072,29	15 230 384,91
Vähennykset	-9 892 634,36	-3 365 857,71
Hankintameno 31.12.	45 926 080,73	48 193 642,80
Arvon alentumiset 1.1.	-441 791,86	-88 681,03
Tilikauden arvonalentumiset	-64 870,87	-441 791,81
Arvon alentumisten palautukset	3 136,47	88 680,98
Arvon alentumiset 31.12.	-503 526,26	-441 791,86
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>45 422 554,47</u>	<u>47 751 850,94</u>
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		
Hankintameno 1.1.	2 620 481,06	2 620 481,06
Hankintameno 31.12.	2 620 481,06	2 620 481,06
Arvon alentumiset 1.1.	-903 629,39	-1 003 420,48
Arvon alentumisten palautukset	19 358,85	99 791,09
Arvon alentumiset 31.12.	-884 270,54	-903 629,39
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>1 736 210,52</u>	<u>1 716 851,67</u>
Omistusyhteisöryhtymien liikkeeseenlaskemat rahoitus- markkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	200 000,00	200 000,00
Hankintameno 31.12.	200 000,00	200 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>200 000,00</u>	<u>200 000,00</u>
Yhteensä	<u>47 358 764,99</u>	<u>49 668 702,61</u>

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3)	Espoo	1,4	553 811 831,43	63 282 010,73
LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy -konserni	3)	Espoo	0,6	12 080 979,42	1 876 934,14
LähiTapiola Palvelut Oy	3)	Espoo	0,8	12 855 674,90	1 834 778,13
LähiTapiola Rahoitus Oy	3)	Espoo	2,9	55 046 413,40	2 775 571,89
LähiTapiola Varainhoito Oy	3)	Espoo	0,6	22 596 506,59	548 484,90
Yhteensä				656 391 405,74	70 317 779,79

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3)	Espoo	1,9	8 827 032,85	-224 042,21
LähiTapiola Kiinteistösjointus I Ky	3)	Espoo	2,6	23 238 514,33	-516 642,89
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	1,5	13 893 242,06	204 832,32
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3)	Espoo	1,3	455,89	-155,00
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3)	Espoo	1,3	113 474 670,13	7 697 282,38
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3)	Espoo	1,5	139 890 449,24	1 162 509,98
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3)	Espoo	1,4	133 698 300,20	8 098 284,52
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3)	Espoo	1,3	19 924 028,17	-3 196 344,25
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	3,3	322 683 432,31	3 767 219,70
LähiTapiola Tampereen Tornit Oy	3)	Espoo	2,2	51 526 076,93	0,00
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3)	Espoo	3,0	122 699,66	5 745,58
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	3,0	44 403 110,88	3 303 110,80
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	4,9	6 478 661,53	368 742,74
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3)	Espoo	1,5	156 526 391,78	5 041 091,88
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3)	Espoo	1,4	17 092 643,87	-1 054 766,44
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3)	Espoo	3,6	184 448 255,67	3 294 989,87
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3)	Espoo	2,3	618 563 694,14	11 348 149,13
Yhteensä				1 854 791 659,64	39 300 008,11

LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 1 (1) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 1 (1).

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle omistusyhteisyrittys.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Sijoitukset omistusyhteisyrittysissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
S-Pankki Oy -konserni	3)	Helsinki	0,4	488 643 973,81	15 669 742,17
Yhteensä				488 643 973,81	15 669 742,17

LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 1 (1) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön.

2) Omistusyhteisyrittys

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva omistusyhteisyrittys, joka on raportoijalle muu sijoitus.

7.3 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Neste Oyj	0,00	21 000,00	82 943,05	1 242 360,00	Suomi
Muut		98 920,00	980 577,47	1 976 334,14	
Yhteensä		119 920,00	1 063 520,52	3 218 694,14	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		4 355,00	67 707,04	79 410,00	
Yhteensä		4 355,00	67 707,04	79 410,00	
Sijoitusrahastot					
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans			1 354 437,97	1 354 437,97	Ranska
LähiTapiola AIF Eurooppa			5 435 248,81	5 967 230,59	Suomi
LähiTapiola AIF High Yield			5 360 746,11	5 441 038,68	Suomi
LähiTapiola AIF Pitkäkorko			4 004 611,10	4 096 524,43	Suomi
LähiTapiola AIF USA			1 837 720,19	2 809 322,86	Suomi
LähiTapiola AIF Yrityslaina			7 997 019,65	8 230 626,25	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Markkina A			3 353 947,23	3 459 069,06	Suomi
LähiTapiola High Yield A			5 545 701,61	6 419 375,28	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A			4 069 008,23	4 467 723,49	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A			3 689 486,30	4 400 257,94	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko A			2 689 156,54	3 033 178,47	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko A			1 475 050,76	1 542 505,30	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A			1 553 993,42	1 619 261,14	Suomi
LähiTapiola Suoja A			2 264 004,74	2 492 442,61	Suomi
LähiTapiola USA Markkina A			1 517 797,90	2 208 507,50	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Eurooppa			2 590 821,44	2 889 341,72	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Hyvinvointi A			516 947,49	1 002 056,84	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kasvu A			558 323,69	1 156 166,95	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kehittynyt Aasia A			1 257 645,83	1 603 957,10	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kehittyvät Markkinat			1 725 627,70	2 063 204,86	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Lyhytkorko A			5 880 856,44	5 882 992,93	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Osinko Suomi A			1 054 470,09	1 527 899,68	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Pohjoinen			2 885 190,09	3 518 905,52	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Skandinavia A			3 048 742,05	4 066 945,88	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen USA Keskisuuret A			1 246 848,15	2 667 944,31	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Vaikuttajakorko A			1 130 611,19	1 202 242,79	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Ympäristö A			681 406,61	1 220 689,61	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Yrityskorko A			9 597 828,59	11 421 746,82	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund			1 444 353,99	1 810 686,62	Irlanti
X-trackers MSCI EM UCITS ETF			977 301,00	1 097 542,80	Luxemburg
Muut			2 819 375,08	3 240 783,75	Luxemburg
Yhteensä			89 564 279,99	103 914 609,75	
Pääomasijoitusrahastot					
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky			1 775 502,98	2 312 578,03	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky			1 356 649,61	1 356 649,61	Suomi
WasaGroup Fund I Ky			723 898,63	1 156 670,53	Suomi
WasaGroup Fund II Ky			1 296 830,93	1 709 352,90	Suomi
WasaGroup Fund III Ky			4 590 311,10	5 879 422,37	Suomi
Muut			985 733,49	1 186 560,13	
Yhteensä			10 728 926,74	13 601 233,57	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä		124 275,00	101 424 434,29	120 813 947,46	

8. Muut sijoitukset

8.1 Muut lainasaamiset, erittely vakuuden mukaan

	2020	2019
Ei-vakuudelliset, jäljellä oleva hankintameno yhteensä	1 719,94	3 021,70
	<u>1 719,94</u>	<u>3 021,70</u>

9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet ja Ennakkomaksut pitkävaikutteiset menot		2020 Kalusto
Hankintameno 1.1.	1 958 295,57	2 068 464,00	506 958,63
Lisäykset	601 529,00	1 807 609,32	0,00
Siirrot erien välillä	2 283 356,00	-2 283 356,00	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>4 843 180,57</u>	<u>1 592 717,32</u>	<u>506 958,63</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-1 145 507,44	0,00	-365 528,05
Tilikauden poistot	-614 535,62	0,00	-35 357,65
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-1 760 043,06</u>	<u>0,00</u>	<u>-400 885,70</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>3 083 137,51</u>	<u>1 592 717,32</u>	<u>106 072,93</u>

10. Oman pääoman muutokset ja arvonkorotusrahaston erittely

10.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2020	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2020
Pohjarahasto	5 177 805,35	0,00	0,00	5 177 805,35
Takuupääoma	9 441 435,44	0,00	0,00	9 441 435,44
Varmuusrahasto	28 754 075,64	7 895 201,57	-902 601,23	35 746 675,98
Käyttörahassto	713 133,16	300 000,00	-114 450,00	898 683,16
Tilikauden voitto	7 895 201,57	4 598 817,25	-7 895 201,57	4 598 817,25
Oman pääoman muutokset yhteensä	<u>51 981 651,16</u>	<u>12 794 018,82</u>	<u>-8 912 252,80</u>	<u>55 863 417,18</u>

10.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

	31.12.2020
Tilikauden voitto	4 598 817,25
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	35 746 675,98
Käyttörahassto	898 683,16
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	<u>41 244 176,39</u>

11. Korvausvastuu

	2020	2019
Korvausvastuun riittävyys		
Muu tapaturma ja sairaus	62 214,75	331 430,87
Moottoriajoneuvon vastuu	-1 844 068,49	-390 129,12
Maa-ajoneuvot	-80 727,97	48 065,11
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	-11 592,90	-41 063,02
Palo- ja muu omaisuusvahinko	480 654,26	665 183,38
Vastuu	156 213,59	83 133,85
Oikeusturva	114 932,53	12 817,73
Muut	27 358,74	-89 432,26
	<u>-1 095 015,49</u>	<u>620 006,54</u>

12. Laskennalliset verovelat

	2020	2019
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	1 057 450,00	898 800,00
	<u>1 057 450,00</u>	<u>898 800,00</u>

13. Saamiset ja velat

13.1 Saamisten erittely

	2020	2019
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	11 299,84	4 437,00
	<u>11 299,84</u>	<u>4 437,00</u>

13.2 Velkojen erittely

	2020	2019
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	315 375,00	359 105,21
Muut velat	148 120,09	99 206,94
	<u>463 495,09</u>	<u>458 312,15</u>

13.3 Siirtovelkojen erittely

	2020	2019
Velat henkilöstölle	1 195 747,43	1 156 115,04
Muut siirtovelat	290 079,06	239 172,46
	<u>1 485 826,49</u>	<u>1 395 287,50</u>

14. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

14.1 Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut

Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	25 352,84	0,00
Seuraavina vuosina maksettava määrä	14 510,28	0,00
	<u>39 863,12</u>	<u>0,00</u>
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	0,00	28 213,28
	<u>0,00</u>	<u>28 213,28</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyritykset	-3 167,66	-2 404 041,86
Yhteistoimintayritykset	903 615,99	1 941 043,52
	<u>900 448,33</u>	<u>-462 998,34</u>
Positiivinen alv-vastuu = alv-velka		
Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu		
- 10 v. tarkistuskausi		
Muut ryhmän yritykset	40 798 941,88	42 477 118,25
	<u>40 798 941,88</u>	<u>42 477 118,25</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	28 420 009,02	22 553 798,05
	<u>28 420 009,02</u>	<u>22 553 798,05</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

15. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirireksteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Lähipiirilainat, vastuut ja vastuusitoukset

Lähipiirireksteriin kuuluville myönnetty lainat 1 719,94
Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Laina-aika on 10-40 vuotta, ja lainojen vaihtuva korko on sidottu yleisesti käytettyihin korkonoteerauksiin.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmärekisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 14.

Muut liitetiedot, Pohjanmaa

TULOSANALYYSI

	2020	2019	Muutos	€1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	47 306	45 972	1 334	2,9 %
Korvauskulut	-31 254	-30 381	-873	2,9 %
Liikekulut	-11 561	-10 871	-690	6,3 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	4 491	4 720	-229	-4,8 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	1 718	5 738	-4 020	-70,1 %
Muut tuotot ja kulut	441	381	60	15,8 %
Liikevoitto	6 650	10 839	-4 188	-38,6 %
Tasoitusmäärän muutos	-905	-841	-64	7,6 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	5 745	9 997	-4 252	-42,5 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-1 146	-2 102	956	-45,5 %
Kauden voitto	4 599	7 895	-3 296	-41,8 %
Liikevoitto	6 650	10 839	-4 188	-38,6 %
Arvostuserojen muutos	3 709	9 117	-5 408	-59,3 %
Kokonaistulos	10 359	19 956	-9 597	-48,1 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2020

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2020		31.12.2019		31.12.2020		31.12.2019
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	70,5	39,2	64,2	38,0	70,5	39,2	38,0
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	58,7	32,6	55,4	32,8	58,7	32,6	32,8
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	11,8	6,6	8,9	5,2	11,8	6,6	5,2
Osakesijoitukset yhteensä	78,5	43,6	76,9	45,5	78,5	43,6	45,5
Noteeratut osakkeet ³⁾	40,6	22,6	36,3	21,5	40,6	22,6	21,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	33,8	18,7	37,4	22,1	33,8	18,7	22,1
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	4,2	2,3	3,2	1,9	4,2	2,3	1,9
Kiinteistösijoitukset yhteensä	30,9	17,2	27,8	16,5	30,9	17,2	16,5
Suorat kiinteistösijoitukset	3,4	1,9	3,1	1,8	3,4	1,9	1,8
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	27,5	15,3	24,8	14,7	27,5	15,3	14,7
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	180,0	100,0	168,9	100,0	180,0	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	180,0	100,0	168,9	100,0	180,0	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,3

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- 8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).
- Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.
- 9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.
- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2020

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle						
			2020		2020	2019	2018	2017	2016
			milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	1,1	65,6	1,7	5,9	-2,2	3,6	5,4		
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Joukkovelkakirjalainat	1,1	55,6	2,0	6,7	-2,4	47,7	6,1		
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,0	10,1	-0,1	1,3	-0,4	6,2	0,7		
Osakesijoitukset yhteensä	3,3	80,3	4,1	14,2	-1,5	9,8	6,7		
Noteeratut osakkeet ³⁾	2,3	38,2	6,0	23,7	-5,7	12,2	7,0		
Pääomasijoitukset ⁴⁾	0,9	38,0	2,3	3,3	4,7	3,7	0,0		
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,1	4,1	1,8	32,4	0,7	2,8	0,3		
Kiinteistösijoitukset yhteensä	1,4	29,1	4,6	8,6	11,1	5,1	6,8		
Suorat kiinteistösijoitukset	0,6	2,9	18,8	4,4	0,7	3,5	2,2		
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,8	26,2	3,1	9,3	12,3	5,4	8,5		
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	-3,4	-1,3	3,3	3,5		
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	-3,4	-1,3	3,3	3,5		
Sijoitukset yhteensä	5,7	175,1	3,3	9,7	0,3	5,9	5,9		
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,3			0,0					
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	5,4	175,1	3,1	9,6	0,1	5,6	5,6		

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Pohjanmaa) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen peruserämenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyin hankintameno määräisinä.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyin hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvokorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvokorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvokorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvokorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvokorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulovaiikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintameno lisäyksi tai vähennyksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösjoiutukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käyviä arvoja. Kiinteistösjoiutusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (Internati-

onal Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarviointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppa-arvomenetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lanoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoitavana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletsaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletsaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan nii-

den todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

Poistot

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset 3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset 5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 v
- Tavaratalo-, myymälärakennukset 30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto 25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto 25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Ks. kohta "Poistot"

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

joka lisäsi korvausvastuun määrää LähiTapiola Pohjanmaassa 1,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 vakuutusmaksuvastuun laskennassa tarkennettiin alle vuoden mittaisten vakuutus sopimusten vaikutusta vakuutusmaksuvastuun määrään. LähiTapiola Pohjanmaassa vahinkovakuutuksen bruttomaksutuotojen vuoden 2019 kertaluontoinen vähennys oli 1 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 vuoden 2019 vertailukelpoisessa luvussa on huomioitu vakuutusmaksuvastuun laskentamuutoksen kertaluontoiset vaikutukset.

Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
 + Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
 + Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot

Korvauskulut

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio
 + Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä liiketulos ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä tilikauden tulos.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa
 + Arvonmuutokset kirjanpidossa
 + Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakaumassa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistö sijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinaväliaineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

Liikevoitto tai -tappio
 + Korkokulut ja muut rahoituskulut
 + Perustekorkokulu
 + Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus
 + Sijoitusten arvostuserojen muutos
 = $\frac{\text{Taseen loppusumma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$
 - Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka
 + Sijoitusten arvostuserot

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Vahinkovakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhte

Vahinkosuhte prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhte + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut + Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskienhallinnan liitetiedot

Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiolaryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit

- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäytännön muutoksien riskit
- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit

Riskienhallinnan organisointi

Yhtiön hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtaja ja yhtiön muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Myös talous- ja taseenhallintatoiminnot avustavat hallitusta liiketoiminnan seurannan käytännön toteuttamisessa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen val-

vonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpideehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa.

Raportointi

Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla, kattavalla ja ajan tasalla olevalla dokumentaatiolla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä. Lisäksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

Vakuustoittoiminnan riskienhallinta

Vakuustoittoiminnan riskejä ovat vahinkovakuustoittoiminnan riskit ja sijoitusriskit.

Vahinkovakuustoittoiminnan riskit

Vahinkovakuustoittoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuustoitto tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussuojoihin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuustoitto sopimuksesta aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyyteen sekä kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuustoitto hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuustoitto merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuustoitto liiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuustoitto merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuustoitto riskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskejä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Asiakkaiden luotto- ja taustatietojen tarkistaminen ennen asiakasvalintaa ja epäselvien vahinkojen selvittely ovat tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriski liittyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirrallaan pitkäkestoisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin on hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkeuotoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuelan määräytymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytettävä laskuperustekorko (1,0 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden

turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määräytymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuelka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti johdettujen vakuutusluokkoitaisten kertoimien avulla. Eläkeuotoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli ja syntymävuosi. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varaamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisenä osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutussuojoihin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutussuojan varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutusrakenteeseen sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutussuojoihin liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutussuojien hankintaohjeen avulla. Jälleenvakuutussuojia ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutuskannan rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulaatio sekä vakavaraisuusasema. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutusluokkoittaiset omapäätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Sijoitusriskit

Sijoitusriskeiksi luetaan markkinariskit, luotto- ja vastapuoliriskit sekä likviditeettiriskit. Markkinariskeilla tarkoitetaan varojen ja vastuiden markkinaarvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen, kiinteistöjen arvojen tai arvovaihteluiden (volatiliteetti) muutoksista. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, johdannaissopimuksen, transaktion tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskiä. Edellinen liittyy rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuuteen ja sen hallintaan. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti vaikuttamatta markkinoiden hintatasoon.

Hallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma sisältää sijoitustoiminnan tuottotavoitteen, vakavaraisuustavoitteen, sijoitusomaisuuden strategisen allokation vaihteluvälineen sekä sijoitusriskienoton tavoitetasot ja riskienoton rajat. Suunnitelmassa kuvataan sijoitusriskien ja vakavaraisuuden hallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa raajoissa.

Taseenhallintatoiminto valmistelelee yhtiön hallitukselle ehdotuksen strategisesta allokatiosta huomioiden yhtiön riskinkantokyvyn, vastuuvelan luonteen ja rakenteen sekä hallituksen määrittelemän riskinottohalukkuuden. Strategisen allokation sopivuutta testataan eri tyyppisillä sijoituksiin ja taseeseen kohdistetuilla stressitesteillä. Taseenhallintatoiminto seuraa strategisen allokation asianmukaisuutta ja valmistelelee tarvittaessa muutosesityksen yhtiön hallitukselle. Koska strateginen allokatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain riittävän painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyvi-tysspolitiikassa tai vakavaraisuusstrategiassa.

Riskienhallintatoiminto vastaa sijoitusriskien valvonnasta ja sijoitustoiminnan raportoinnista. Sijoitusriskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II-vakavaraisuuslaskennan viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla si-

joittamista ja sijoitusriskien ottoa koskevilla rajoitteilla ja riittävällä hajautuksella. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokatiomuutoksilla tai ne suojataan kokonaan tai osittain johdannaisinstrumentteja käyttäen.

Ryhmän yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty toimenpiteet. Vihreällä valolla vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja sijoitusriskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä sijoitusriskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä sijoitusriskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä puolivuositaisessa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenettelyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä

liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistetaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Yhtiö vastaa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmän osana toimimisen riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vaasassa 1. päivänä maaliskuuta 2021

Sami Kulla
Hallituksen puheenjohtaja

Jussi Palmroth
Hallituksen varapuheenjohtaja

Åsa Hjort

Ari Monni

Marketta Koivusalo

Ann-Mari Pihlajamäki

Dag Sandås

Marina Kinnunen

Pasi Haarala
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vaasassa 22. päivänä maaliskuuta 2021

KPMG Oy Ab

Petter Westerback, KHT

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2021-03-01 14:19:38 (GMT)

Tarkistuskoodi: 2TUTSL2NDE82CN1QBDOUJSY0VZVREJYFYZ1TB
9J0MN9V9P6P0GUMIO09MZK9URT5JZWQSHYG6RJC4UX88TSNER
COTOOTOCXMIRMA5P6UQSFC7QHKBG6NU21MRNQ056

 861 Pohjanmaa Toimintakertomus ja tilinpäätös 2020.pdf (40 sivua)

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa osana useamman dokumentin sisältävää kokonaisuutta, johon kuuluu seuraavat dokumentit:

 861 Pohjanmaa Toimintakertomus ja tilinpäätös 2020.pdf (40 sivua)

 861 Österbotten verksamhetsberättelse och bokslut 2020.pdf (41 sivua)

Käyttäjätili: **ARI MARTTI MONNI**
Rekisteröity koko nimi: Ari Martti Monni
Sähköposti: ari.monni@ilkka-yhtyma.fi

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Ari Martti Monni

Allekirjoitettu 2021-03-01 14:08:40 (GMT)

Käyttäjätili: **Dag Gustav Sandås**
Rekisteröity koko nimi: Dag Gustav Sandås
Sähköposti: dag.sandas@outlook.com

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Dag Gustav Sandås

Allekirjoitettu 2021-03-01 14:09:26 (GMT)

Käyttäjätili: **ANN MARI ELISABET PIHLAJAMÄKI**
Rekisteröity koko nimi: Ann Mari Elisabet Pihlajamäki
Sähköposti: annmari.pihlajamaki@gmail.com

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Ann Mari Elisabet Pihlajamäki

Allekirjoitettu 2021-03-01 14:09:51 (GMT)

Käyttäjätili: **JUSSI ANTTI PALMROTH**
Rekisteröity koko nimi: Jussi Antti Palmroth
Sähköposti: jussi.palmroth@palmrothconsulting.fi

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Jussi Antti Palmroth

Allekirjoitettu 2021-03-01 14:09:57 (GMT)

Käyttäjätili: **Sami Juhani Kulla**
Rekisteröity koko nimi: Sami Juhani Kulla
Sähköposti: sami.kulla@heimland.fi

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Sami Juhani Kulla

Allekirjoitettu 2021-03-01 14:10:05 (GMT)

Käyttäjätili: **Marina Susanna Kinnunen**
Rekisteröity koko nimi: Marina Susanna Kinnunen
Sähköposti: marina.kinnunen@vshp.fi

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Marina Susanna Kinnunen

Allekirjoitettu 2021-03-01 14:10:11 (GMT)

Käyttäjätili: **ÅSA HJORT**
Rekisteröity koko nimi: Åsa Hjort
Sähköposti: ahjort66@gmail.com

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Åsa Hjort

Allekirjoitettu 2021-03-01 14:10:18 (GMT)

Käyttäjätili: **PASI HAARALA**
Rekisteröity koko nimi: Pasi Haarala
Sähköposti: pasi.haarala@lahitapiola.fi

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Pasi Haarala

Allekirjoitettu 2021-03-01 14:10:31 (GMT)

Käyttäjätili: **MARKETTA KOIVUSALO**
Rekisteröity koko nimi: Marketta Koivusalo
Sähköposti: marketta.koivusalo@netikka.fi

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Marketta Koivusalo

Allekirjoitettu 2021-03-01 14:19:38 (GMT)

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Platform of Trust Oy, Business ID 2980005-2, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Allekirjoittajat on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Kevyt – Käyttäjä on tunnistettu sähköpostin varmennuksen kautta joko SignSpace-tilin rekisteröimisen yhteydessä tai tämän allekirjoitustapahtuman yhteydessä käyttäjän sähköpostiosoitteeseen lähetetyn kertakäyttöisen koodin avulla.

Vahva – Käyttäjä on tunnistettu vahvan tunnistamisen menetelmällä seuraavasti:

(a) allekirjoittaja on tunnistettu vahvan tunnistamisen menetelmällä tämän allekirjoitustapahtuman yhteydessä, tai

(b) allekirjoittaja on rekisteröitynyt SignSpace-käyttäjä, joka allekirjoittaa kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella (AES) käyttäen henkilökohtaista AES-varmennetta, Henkilö on kirjautunut palveluun SignSpace-tunnuksillaan ja hänen henkilöllisyytensä on varmistettu vahvan sähköisen tunnistamisen menetelmällä AES-varmenteen haun yhteydessä.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa www.signspace.fi/verification-fi.html sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2021-03-22 10:45:41 (GMT)

Tarkistuskoodi: FM71IVSQ4TCH5Z7KL2Q96YUEBJHD8RYYUO9M
ASN8WROUF861BHG0SQVA65BAXIW4IT77RRB6LRFDOB1CYSUSIU
Y7V0FQ598T4A7HOB8W8161607FJT3GZTNO5M56X3

 861 Pohjanmaa Toimintakertomus ja tilinpäätös 2020_Final.pdf (43 sivua)

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa osana useamman dokumentin sisältävää kokonaisuutta, johon kuuluu seuraavat dokumentit:

 861 Pohjanmaa Toimintakertomus ja tilinpäätös 2020_Final.pdf (43 sivua)

 861 Österbotten verksamhetsberättelse och bokslut 2020_Final.pdf (44 sivua)

Käyttäjätili: **PETTER MIKAEL WESTERBACK**
Rekisteröity koko nimi: Petter Mikael Westerback
Sähköposti: petter.westerback@kpmg.fi

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Petter Mikael Westerback

Allekirjoitettu 2021-03-22 10:45:41 (GMT)

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Platform of Trust Oy, Business ID 2980005-2, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Allekirjoittajat on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Kevyt – Käyttäjä on tunnistettu sähköpostin varmuuden kautta joko SignSpace-tilin rekisteröimisen yhteydessä tai tämän allekirjoitustapahtuman yhteydessä käyttäjän sähköpostiosoitteeseen lähetetyn kertakäyttöisen koodin avulla.

Vahva – Käyttäjä on tunnistettu vahvan tunnistamisen menetelmällä seuraavasti:

(a) allekirjoittaja on tunnistettu vahvan tunnistamisen menetelmällä tämän allekirjoitustapahtuman yhteydessä, tai

(b) allekirjoittaja on rekisteröitynyt SignSpace-käyttäjä, joka allekirjoittaa kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella (AES) käyttäen henkilökohtaista AES-varmennetta, Henkilö on kirjautunut palveluun SignSpace-tunnuksillaan ja hänen henkilöllisyytensä on varmistettu vahvan sähköisen tunnistamisen menetelmällä AES-varmenteen haun yhteydessä.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa www.signspace.fi/verification-fi.html sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 0180953-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIOIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

---

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 28–29)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenuon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainituja alempan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvoihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontrolleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuuvelka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 30–31)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuvelka on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuvelan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkemuotoisissa

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvelan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaatikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa

vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttaus korkokantaan.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläke-
muotoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjantallinnallisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausun-
tomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausun-
tomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonamme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 8 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonamme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Vaasassa 22. maaliskuuta 2021

KPMG OY AB

Petter Westerback
KHT